

तैवान आणि भारत सहभागी लोकशाही आणि आपत्ती व्यवस्थापनासाठी सहयोग करू शकतात

तैवान आणि भारत आधीच तंत्रज्ञान आणि व्यापार क्षेत्रात सहकार्य करत आहेत. तथापि, त्यांच्याकडे लोकशाही आणि आपत्ती व्यवस्थापनाच्या क्षेत्रात एकमेकांकडून शिकण्याची संभाव्य क्षमता आहे. तैवान आणि भारत यांच्यात लोकशाही आणि स्वशासनाचा अनोखा अनुभव शिवाय आंतरराष्ट्रीय वातावरण आणि अमेरिका आणि चीन यांच्यातील सत्तास्पर्धा, लक्षात घेता तैवान आणि भारत यांच्यात खूप काही सामायिक करण्यासारखे आहे असे मत संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र विभागाचे प्रमुख प्रा. (डॉ.) विजय खरे, यांनी परिषदेचे प्रास्ताविक भाषणांत व्यक्त केले.

FLAME युनिव्हर्सिटीचे सहयोगी प्राध्यापक प्रो. रॉजर लिऊ यांच्या मते, इंडो-पॅसिफिक प्रदेशात आपत्ती व्यवस्थापन आणि बचाव प्रयत्नांसाठी तैवानमध्ये स्वतःला एक नेता म्हणून स्थापित करण्याची क्षमता आहे. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या , व्यवस्थापन परिषदेचे सदस्य श्री. रवींद्र शिंगणापूरकर, यांनी उद्घाटन सत्राला उपस्थित राहून, तंत्रज्ञान आणि व्यापाराच्या पारंपारिक क्षेत्रांच्या पलीकडे जाऊन भारत आणि तैवान यांच्यातील संबंध शोधू शकतील अशा सहभागांना प्रोत्साहन दिले जावे अशी शिफारस केली.

पूर, भूकंप आणि उष्णकटिबंधीय वादळ यासारख्या नैसर्गिक आपत्तींना तोंड देण्यासाठी भारत आणि तैवानमध्ये काही साम्य आहे. चीनच्या महत्वाकांक्षी नदीजोड प्रकल्पामुळे ब्रह्मपुत्रा नदीचा सध्याचा मार्ग वळवून चीनच्या उत्तरेकडील पाणी टंचाई आणि दक्षिणेला वीजनिर्मिती करण्यात आल्यामुळे भारतासह दक्षिण आशियातील राज्यांवर गंभीर परिणाम होतील. भारतीय सामरिक समुदायाने अशा भू-राजकीय आव्हानांना अधिक ठामपणे प्रतिसाद देण्याची गरज आहे. पहिल्या सत्रात पर्यावरणीय आपत्ती सज्जतेवर भाषण करताना असे मत नवी दिल्ली येथील सेंटर फॉर चायना अॅनालिसिस अँड स्ट्रॅटेजीचे अध्यक्ष, श्री. जयदेव रानडे यांनी व्यक्त केले.

नॅशनल चेंगची युनिव्हर्सिटीचे, ग्रॅज्युएट इन्स्टिट्यूट ऑफ ईस्ट एशियन स्टडीज मधील प्रतिष्ठित प्राध्यापक, डॉ. अॅलन हाओ यांग म्हणाले की लोककेंद्रित प्रशासन आणि नागरी समाज यांनी सुशासनाशी संबंधित केलेले योगदान, हे मानवनिर्मित आणि नैसर्गिक आपत्ती हाताळण्यासाठी मुख्य प्रेरक शक्ती म्हणून काम करतात. तैवान आणि भारत

दोघेही त्यांच्या लोकशाही चौकटीचा विकास करण्यासाठी आणि समाजावर शासन करण्यासाठी आणि बदलत्या जागतिक व्यवस्थेमुळे समान आव्हानांना तोंड देण्यासाठी त्यांचा सभ्यतावादी दृष्टिकोन जपण्यासाठी एकमेकांच्या अनुभवातून शिकू शकतात.

एक प्रचलित समज आहे की लोकशाही आणि नैसर्गिक किंवा मानवनिर्मित आपत्तीमुळे विकासाचा वेग कमी होतो अशा दोन्ही संकटांमुळे अर्थव्यवस्थांच्या वाढीच्या दरावर परिणाम होतो. तथापि, तैवान आणि भारताने त्यांच्या स्वतःच्या अनुभवातून हे दाखवून दिले आहे की, आंतरराष्ट्रीय संरचना आणि हवामान बदलातील आव्हाने हाताळून ह्या दोन्ही देशांतील समाज अनेक दशकांत विकसित झाला आहे, असे मत संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र विभागातील, संरक्षण मंत्रालयच्या, चेअर ऑफ एक्सलेन्सचे चेअर प्राध्यापक डॉ. शेषाद्री चारी यांनी नमूद केले.

पहिल्या सत्राच्या दुसऱ्या पॅनेलमध्ये चीनच्या बेल्ट अँड रोड इनिशिएटिव्हचा (BRI) दक्षिण पूर्व आशियाई प्रदेशात संमिश्र परिणाम झाला आहे. यामुळे आग्नेय आशिया प्रदेशातील विकासाची आश्वासने पूर्ण झाली नाहीत. BRI हे जगातील विविध क्षेत्रांमध्ये चीनचे सत्ता प्रक्षेपणाची प्रमुख साधन बनले आहे, असे मत जवाहरलाल नेहरू विद्यापीठ, नवी दिल्ली येथील अमेरिकन स्टडीज, स्कूल ऑफ इंटरनॅशनल स्टडीज चे (SIS) प्राध्यापक, प्रा. अरविंद कुमार, यांनी मांडले. दक्षिणपूर्व आशियाई प्रदेशाचे चीनशी संबंध आहेत आणि लोकशाही प्रसार करण्याऐवजी, दक्षिणपूर्व आशियाई देशांमध्ये लोकशाहीच्या सहभागाचे अधिक चांगल्या प्रकारे देऊ शकते. लोकशाही एकमत विकसित करण्याच्या तत्त्वावर कार्य करते तर हुकूमशाही शासनांमध्ये व्यक्तिमत्त्वाच्या महत्त्वाकांक्षा संतुलित करण्याची यंत्रणा नसते. पीपल्स रिपब्लिक ऑफ चायना साठी देखील BRI सामाजिक आणि आर्थिक पातळीवर व्यवहार्य आहे की नाही याचा आढावा घेणे हे आग्नेय राज्यांसाठी सध्याचे आव्हान आहे. बीआरआयचा सध्याचा आक्रमक विस्तार हा सध्याच्या शासनाचा अंशतः प्रभाव आहे आणि बीआरआयच्या स्थापनेपासून असे नव्हते, असा युक्तिवाद तुंग्वाई विद्यापीठातील, राज्यशास्त्र विभाग चे, सहयोगी प्राध्यापक डॉ. येन युंग मिंग यांनी केला. विद्यापीठाच्या संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र विभागातील भारतीय वायुसेने ची चेअर ऑफ एक्सलेन्स अर्जन सिंग चेअरचे विद्यमान प्राध्यापक मार्शल एअर मार्शल एस.एस. सोमण, पीव्हीएसएम, एव्हीएसएम, व्हीएम (निवृत्त), यांनी सत्राचे अध्यक्ष होते.

भारतीय संदर्भात, तंत्रज्ञानामध्ये लोकशाही शासन जनतेसाठी सुलभ बनविण्याची क्षमता आहे. शिवाय, पायाभूत सुविधांच्या पातळीवर होणारे परिवर्तन ओळखणे आवश्यक आहे असे निरीक्षण माजी संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र विभागप्रमुख, प्रा. श्रीकांत परांजपे, यांनी नोंदवले. अमेरिका आणि चीन यांच्यातील सत्तास्पर्धेमुळे तैवानच्या लोकशाहीसाठी आव्हाने कशी वाढू शकतात हे तैवानने पाहिले आहे. खोट्या बातम्यांच्या रूपातील संकरित युद्धाचा तैवान समाजाच्या सामाजिक जडणघडणीवर परिणाम होत आहे, असे मत नॅशनल सन यात-सेन विद्यापीठातील इन्स्टिट्यूट ऑफ चायना आणि एशिया-पॅसिफिक स्टडीज, सहाय्यक प्राध्यापक, डॉ. चांग चिया-चियान यांनी व्यक्त केले.

लोकशाहीची ताकद त्यांच्या स्वतः वर टीका आणि स्वतःला सुधारण्याच्या क्षमतेमध्ये आहे. अश्या आत्मटीकेच्या अवकाशामुळे कोविड-19 साथीच्या काळात सार्वजनिक आरोग्य संकट हाताळण्यासाठी भारताला एक मजबूत आधार मिळाला आहे, असे मत सुश्री नम्रता हसिजा, रिसर्च फेलो, सेंटर फॉर चायना अॅनालिसिस अँड स्ट्रॅटेजी नवी दिल्ली यांनी मांडले. एम. एस. युनिव्हर्सिटी बडोदा गुजरात, माजी डीन आणि प्राध्यापक आणि प्रमुख, राज्यशास्त्र विभाग येथील प्रा. दिलीप मोहिते यांनी आंतरराष्ट्रीय संदर्भ आणि शीतयुद्ध आणि शीतयुद्धानंतरच्या काळात या दोन देशांचे परराष्ट्र धोरण कसे आकाराला आले आहे याचा आढावा घेतला. सध्याच्या बहुध्रुवीय आंतरराष्ट्रीय व्यवस्था पद्धतीत त्यांच्या परराष्ट्र धोरणाची प्रक्रिया एकाच वेळी तुलनेने अधिक खुली आणि असुरक्षित बनली आहे असे मतही त्यांनी व्यक्त केले. नॅशनल सन यात-सेन युनिव्हर्सिटीतील इन्स्टिट्यूट ऑफ पॉलिटिकल सायन्स येथील सहयोगी प्राध्यापक डॉ. इयान त्सुंग-येन चेन यांनी असा युक्तिवाद केला की, उत्स्फूर्त लोकसहभाग आणि माहिती तंत्रज्ञानाचा अधिक चांगला वापर करून सध्याच्या सरकारी पायाभूत सुविधांचा अभाव भरून काढत तैवान सरकार हे तुलनेने कोविड 19 ची आपत्ती यशस्वीपणे हाताळू शकले. विद्यापीठाच्या संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र विभागातील, सावरकर चेअर प्रोफेसर, एअर मार्शल भूषण गोखले पीव्हीएसएम, एव्हीएसएम, व्हीएम (निवृत्त) यांनी अधोरेखित केले की दक्षिणपूर्व आशिया आणि दक्षिण आफ्रिकन राज्यांमध्ये चीनची वाढती उपस्थिती, आर्थिक प्रभाव आणि छुप्या किंवा आर्थिक युद्धाच्या रूपात दिसून येत आहे. विद्यापीठाच्या संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र विभागातील, छत्रपती शिवाजी महाराज चेअर इन पॉलिसी स्टडीजचे चेअर प्रोफेसर लेफ्टनंट जनरल एस एस हसबनीस पीव्हीएसएम, व्हीएसएम, एडीसी (निवृत्त), यांनी दुसऱ्या सत्राचे अध्यक्ष होते.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातील संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र विभाग, डॉ. आंबेडकर अभ्यास विभाग; स्ट्रॅटेजिक कल्चर सिव्क्युरिटी फाऊंडेशन, पुणे आणि सेंटर फॉर साऊथ अँड साऊथ ईस्ट आशिया स्टडीज, फ्लेम युनिव्हर्सिटी (CSSAS FLAME) यांनी संयुक्तपणे “भारत आणि तैवान यांच्यातील लोकशाही शासनाची तुलना” या विषयावर गुरुवार, ४ मे २०२३ रोजी झालेल्या एकदिवसीय आंतरराष्ट्रीय परिषदेचे आयोजन केले होते. फ्लेम युनिव्हर्सिटी, पुणे येथील सहयोगी प्राध्यापक रॉजर लिऊ आणि संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र विभागाचे प्रमुख प्रा. डॉ. विजय खरे, यांनी या आंतरराष्ट्रीय परिषदेचे आयोजन केले होते.

Taiwan and India can collaborate to enhance Participatory Democracy and Disaster Preparedness

Taiwan and India are already collaborating in the field of technology and trade. However, they have untapped potential in learning from each other in the area of democracy and disaster management. Taiwan and India have much to share considering their unique experience of democracy and self-governance in addition to challenging international environment and power rivalry between US and China, according to Prof. (Dr.) Vijay Khare, Head, DDSS, SPPU, in his introductory remarks of the conference.

Taiwan has potential to establish itself as a leader for Disaster Management and rescue effort in Indo-Pacific region according to Prof. Roger Liu, Associate Professor, FLAME University. Mr. Ravindra Shingnapurkar, Management Council Member, SPPU graced the inaugural session and recommended that such engagements which can explore the ties between India and Taiwan going beyond the traditional areas of technology and trade should be encouraged.

India and Taiwan have certain similarities in facing natural disasters like floods, earthquakes and tropical storms. China's ambitious river linking project diverting the existing course of Brahmaputra River to address water scarcity in the north and electricity generation for the south will have dire consequences for the states in South Asia, including India. Indian strategic community needs to respond to such geopolitical challenges more assertively according to Shri. Jayadeva Ranade, President, Centre for China Analysis and Strategy, New Delhi, while addressing the Environmental Disaster preparedness in the first session.

Distinguished Professor, Graduate Institute of East Asian Studies, National Chengchi University, Dr Alan Hao Yang said that people centric governance and

civil society have contributed to the best of practices related to good governance. These act as the main driving force in handling manmade and natural disasters. Both Taiwan and India can learn from each other's experiences to evolve their democratic framework and preserve their civilizational view to govern society and address the common challenges due to the changing world order.

Often there is perception that democracies slow down the pace of development and disasters, both natural or manmade which are affecting the growth rate of economies. However, Taiwan and India, through their own experiences, have shown that societies have evolved over several decades, handling challenges from international structure and climate change, noted Dr. Sheshadri Chari, Ministry of Defence, Chair of Excellence, DDSS, SPPU.

In the second panel of the first session, the Belt and Road Initiative (BRI) of People's Republic of China has had mixed impact in the South East Asian Region. It has led to unfulfilled promises of development in Southeast Asia Region. The BRI has become the major power projection of China across different regions of the world argued Prof. Arvind Kumar, Professor, American Studies, School of International Studies (SIS), Jawaharlal Nehru University, New Delhi. The Southeast Asian region has its relations with PRC and the democratic diffusion, rather than democratic promotion can better explain the engagement of democracy in Southeast Asian countries. Democracies work on the principle of developing consensus while authoritarian regimes lack the mechanism to balance the personality's ambitions. The present challenge for Southeast states is to review whether BRI is feasible and economic viable even for People's Republic of China. The present aggressive expansion of BRI is partially an impact of the present regime and was not the case since the inception of BRI argued Dr. Yen Yung Ming, Associate Professor, Department of Political Science, Tunghai University. Air

Marshal S. S. Soman, PVSM, AVSM, VM (Retd), Chair Professor, Marshal of the Indian Air Force Arjan Singh Chair, DDSS, SPPU chaired the session.

In the Indian context, technology has potential for making democratic governance accessible to the masses. Moreover, it needs to recognize the transformation at the infrastructural level as well observed Prof. Shrikant Paranjape, former Head, DDSS, SPPU. Taiwan has seen how the power contestation between US and China can lead to increasing challenges for Taiwan as well as challenges for its democracy. The hybrid warfare in the form of fake news is affecting the social fabric of Taiwan society said Dr. Chang Chia-Chien, Assistant Professor, Institute of China and Asia-Pacific Studies, National Sun Yat-Sen University.

The strength of democracy lies in their ability of self-criticism and course correction. It has given India a robust base to handle the public health crisis during Covid-19 pandemic argued Ms. Namrata Hasija, Research Fellow, CCAS, New Delhi. Prof Dilip Mohite, Former Dean and Professor and Head, Department of Political Science, M. S. University Baroda Gujarat gave an overview of international context and how foreign policy of these two countries have been shaped by cold war and undergoing transformation in the post-cold war period. It has made the process of their foreign policy relatively more open and vulnerable simultaneously. Dr. Ian Tsung-Yen Chen, Associate Professor, Institute of Political Science, National Sun Yat-Sen University argued Taiwan government could handle pandemic Covid 19 relatively successfully through the spontaneous public participation and better utilization of Information Technology where the existing government infrastructure was lacking. Air Marshal Bhushan Gokhale PVSM, AVSM, VM (Retd), Savarkar Chair Professor, DDSS, SPPU highlighted that the increasing presence of China in Southeast Asia and South African states is visible in the form of economic influence and disinformation warfare is a strategic concern to reckon with. Lt. Gen S S Hasabnis PVSM, VSM, ADC (Retd), Chair

Professor, Chhatrapati Shivaji Maharaj Chair in Policy Studies, DDSS, SPPU chaired the second session.

The Department of Defence and Strategic Studies, Department of Dr. Ambedkar Studies, Savitribai Phule Pune University; Strategic Culture Security Foundation, Pune and the Centre for South and Southeast Asia Studies, FLAME University (CSSAS FLAME) had jointly organized this International Conference on, “Comparing Democratic Governance between India and Taiwan” on Thursday, 4th May, 2023 from 10:00 a.m. onwards at YC-NISDA Library Hall, Dr. Babasaheb Ambedkar Bhavan, Savitribai Phule Pune University. Prof. Roger Liu, Associate Professor, FLAME University, Pune and Prof. Dr. Vijay Khare, Head, Department of Defence and Strategic Studies hosted this international conference.